

Sygn. akt VI A Ca 939/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Małgorzata Manowska (spr.)

Sędzia SA – Maciej Kowalski

Sędzia SO (del.) – Jacek Tyszka

Protokolant: sekr. sądowy Katarzyna Kędzierska

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W.

o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 5 kwietnia 2012 r., sygn. akt III C 222/11

1. oddala apelację,

2. zasądza od A. K. na rzecz (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 939/12

UZASADNIENIE

A. K. wystąpił z pozwem skierowanym przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W. o pozbawienie wykonalności następujących tytułów wykonawczych:

- wyroku SR dla W-wy Mokotowa z dnia 29.09.2005r., sygn. akt XVI Cupr 15/05 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 06.10.2009r.
- postanowienia SR dla W-wy Mokotowa z dnia 29.09.2009r., sygn. akt XVI Co 1460/09 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 06.10.2009r.
- wyroku SR dla W-wy Mokotowa z dnia 31.08.2006r, sygn. akt XVI Cupr 22/06 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 01.10.2009r.

- postanowienia SR dla W-wy Mokotowa z dnia 30.09.2009r., sygn. akt XVI Co 1458/09 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 01.10.2009r.
- wyroku SR dla W-wy Mokotowa z dnia 31.08.2006r., sygn. akt XVI Cupr 23/06 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 05.10.2009r.
- postanowienia SR dla W-wy Mokotowa z dnia 30.09.2009r., sygn. akt XVI Co 1457/09 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 05.10.2009r.
- wyroku SR dla W-wy Mokotowa z dnia 23.06.2008r., sygn. akt XVI Cupr 256/07 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 08.10.2009r.
- wyroku Sądu Okręgowego w W-wie z dnia 16.01.2009r., sygn. akt V Ca 2600/08 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 08.10.2009r.,

a nadto wyroku SR dla W-wy Mokotowa z dnia 25.08.2009r., sygn. akt XVI C 310/07 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 28.07.2001 r. i wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24.02.2010r., sygn. akt V Ca 131/10 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 28.07.2010r.

W odpowiedzi na pozew pozwana podniosła zarzut powagi rzeczy osądzonej, podając, iż wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie sygn. akt III C 806/10 prawomocnie oddalił powództwo powoda oparte na tych samych twierdzeniach, które zawarł powód w pozwie w tej sprawie wobec tytułów wykonawczych w nim wymienionych.

Wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Warszawie odrzucił pozew o pozbawienie wykonalności następujących tytułów wykonawczych:

- wyroku SR dla W-wy Mokotowa z dnia 29.09.2005r., sygn. akt XVI Cupr 15/05 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 06.10.2009r.
- postanowienia SR dla W-wy Mokotowa z dnia 29.09.2009r., sygn. akt XVI Co 1460/09 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 06.10.2009r.
- wyroku SR dla W-wy Mokotowa z dnia 31.08.2006r., sygn. akt XVI Cupr 22/06 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 01.10.2009r.
- postanowienia SR dla W-wy Mokotowa z dnia 30.09.2009r., sygn. akt XVI Co 1458/09 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 01.10.2009r.
- wyroku SR dla W-wy Mokotowa z dnia 31.08.2006r., sygn. akt XVI Cupr 23/06 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 05.10.2009r.
- postanowienia SR dla W-wy Mokotowa z dnia 30.09.2009r., sygn. akt XVI Co 1457/09 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 05.10.2009r.
- wyroku SR dla W-wy Mokotowa z dnia 23.06.2008r., sygn. akt XVI Cupr 256/07
- zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 08.10.2009r.
- wyroku Sądu Okręgowego w W-wie z dnia 16.01.2009r., sygn. akt V Ca 2600/08 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 08.10.2009r.

a pozostałym zakresie powództwo oddalił.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy w zakresie rozstrzygnięcia w przedmiocie oddalenia powództwa (t.j. co do tytułów w postaci wyroku SR dla W-wy Mokotowa z dnia 25.08.2009r., sygn. akt XVI C 310/07 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 28.07.2001 r. i wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24.02.2010r., sygn. akt V Ca 131/10 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 28.07.2010r.) wskazał, że powód nie wykazał przesłanek warunkujących pozbawienie tych tytułów wykonawczych wykonalności. Przesłanki te są enumeratywnie i wyczerpująco wymienione w przepisie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., który stanowi, że dłużnik może żądać pozbawienia w całości lub w części tytułu wykonawczego wykonalności, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Sąd Okręgowy podkreślił, że przedmiotem powództwa opierającego się na powyższym przepisie, czyli tzw. opozycyjnego nie może być ponowne merytoryczne rozpoznanie sprawy zakończonej prawomocnym wyrokiem. Nie dochodzi, zatem do ponownego badania istoty stosunku cywilnoprawnego, który łączył strony i badania okoliczności wskazanych jako podstawa faktyczna powództwa oraz analizy przepisów prawa materialnego decydujących o sposobie rozstrzygnięcia sądu.

Przedmiotem oceny Sądu nie mogą być tym samym zdarzenia (ich ocena prawna) zaistniałe przed powstaniem tytułu egzekucyjnego korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, z tym, że jak wynika z zacytowanego przepisu w przypadku gdy tytułem jest orzeczenie sądowe dłużnik może powoływać się na zdarzenia, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na spełnienie świadczenia, jeżeli tego rodzaju zarzut nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny.

Zdaniem Sądu Okręgowego powyższe oznacza, że w ramach niniejszego powództwa opozycyjnego powód nie mógł kwestionować wydanego w sprawie XVI C 310/07 SR dla Warszawy Mokotowa orzeczenia, powołując się na przyczynienie spółdzielni do „powstania i zwiększenia” objętych tym orzeczeniem wierzytelności. Powyższą okoliczność A. K. mógł podnosić w w/w procesie o zapłatę, a nie w postępowaniu wytoczonym, po prawomocnym zakończeniu tej sprawy, w sytuacji gdy istnieją tytuły egzekucyjne korzystające z mocy wiążącej (art. 365 § 1 kpc) oraz powagi rzeczy osądzonej (art. 366 kpc).

Ponadto Sąd I instancji stwierdził, iż powód nie wykazał, iż spółdzielnia po śmierci B. K. nie wzywała jego następców prawnych do regulowania opłat eksploatacyjnych oraz nie informowała ich o zaległościach powstałych z tego tytułu. Nie wskazał, które przepisy prawa spółdzielczego czy statutu, nakładały na spółdzielnię taki obowiązek wobec osób nie będących jej członkami oraz jakie kroki przewidziane prawem pozwana powinna była podjąć. W ocenie Sądu Okręgowego nie było zaś jego rolą w niniejszej sprawie poszukiwanie ani uzupełnianie za powoda podstawy faktycznej powództwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód podnosząc, że wykazał, że istnieją przesłanki z art. 362 kc t.j., że wierzyciel przyczynił się do powstania i zwiększenia wierzytelności. Ponadto wskazał, że pozostali dłużnicy solidarni nie spełniają swego zobowiązania, a on wskutek działań pozwanej poniósł szkody, które przekraczają zasądzoną od niego wierzytelność. Wskazując na powyższe powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie, a podniesione w niej zarzuty są nieistotne z punktu widzenia żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego.

Instytucja powództwa przeciwegzekucyjnego, przewidująca możliwość pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego będącego orzeczeniem sądowym została uregulowana w treści art. 840 § 1 pkt. 2 kpc. Zgodnie z tym przepisem dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo jego ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie wskutek

którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Przy czym gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powodztwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. W judykaturze podkreśla się, że „skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia (datio in solutum). Natomiast skutek w postaci niemożności egzekwowania zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: prolongata terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty, przedawnienie roszczenia. Skoro w art. 840 § 1 pkt 2 kpc jest mowa o zdarzeniu, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, to przepis ten może mieć zastosowanie jedynie do takich jak wyżej wymienione lub podobnych zdarzeń, a więc wyłącznie mających charakter materialnoprawny.

W niniejszej sprawie nie wystąpiły przesłanki wskazane w treści powyższego przepisu, z kolei argumenty przytoczone przez powoda, zarówno w toku rozpoznania sprawy przez Sąd I instancji jak i w apelacji stanowią de facto polemikę z zasadnością rozstrzygnięć sądowych zapadłych w ww. sprawach, które jak można wydedukować, zdaniem powoda, niesłusznie zobowiązywały go do uiszczenia na rzecz pozwanego zasądzonych w powyższych wyrokach kwot. W działaniach bowiem pozwanego powód upatruje bezprawności, która powoduje powstanie po jego stronie szkody.

Powyższe argumenty nie czynią zadość wymaganiom wskazanym w treści przepisu art. 840 § 1 pkt 2 kpc. Powód nie kwestionuje, iż jest dłużnikiem pozwanej w zakresie zobowiązań objętych wyrokiem SR dla W-wy Mokotowa sygn. akt XVI C 310/07 wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24.02.2010r., sygn. akt V Ca 131/10, nie wskazuje, iż jego zobowiązanie wygasło, np. wskutek zapłacenia zasądzonych kwot, czy też że nie może być ono egzekwowane z jakichkolwiek materialnoprawnych przyczyn. Przy tym to na powodzie spoczywał w tym zakresie ciężar wykazania przesłanek niezbędnych do pozbawienia tytułów wykonawczych wykonalności.

Na marginesie zaś należy zauważyć, że podnoszony przez powoda zarzut przyczynienia się pozwanej do powstania zobowiązania nie może stanowić przesłanki pozbawienia tytułu wykonawczego. Nie stanowi to bowiem żadnej z przesłanek wymienionych w przepisie art. 840 § 1 pkt 2 kpc, tym bardziej, że w ogóle nie jest to zdarzenie, które zaistniałoby po powstaniu tytułu egzekucyjnego czy też po zamknięciu rozprawy. Tego typu zarzut, podobnie jak ewentualny zarzut potrącenia, powód mógł podnosić jedynie w toku postępowania, w którym zasądzono od niego na rzecz powoda kwoty objęte tytułami egzekucyjnymi.

Z kolei fakt nie spłacania wierzytelności przez jednego z dłużników solidarnych nie ma żadnego wpływu na możliwość egzekwowania przez wierzyciela tej należności od innego wierzyciela solidarnego. Istota zobowiązania solidarnego polega właśnie na tym, że wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, a zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników zwalnia pozostałych (art. 366 § 1 kc).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie, na podstawie art. 385 kpc, rozstrzygnięcie o kosztach postępowania opierając na przepisie art. 98 kpc.